

LTO hoopt op een bedrijfsspecifieke excretie

Zoogkoe met papi

Hoeveel mest produceert een sobere zoogkoe? Volgens de normen 76,4 kilo, oftewel 76 procent van de productie van melkkoeien. Te hoog vindt LTO, die naast cijfers uit België en Frankrijk ook zeven praktijkbedrijven analyseerde. 'We denken dat het toch zo'n 20 kilo lager moet zijn', vertelt vakgroepvoorzitter Ko Brooijmans. 'Een bedrijfsspecifieke excretie bespaart vleesveehouders duizenden euro's aan afzet.'

tekst **Alice Booij**

Mest afvoeren op een extensief vleesveebedrijf. Het lijkt een tegenstrijdigheid, maar met de huidige mestnormen is het de praktijk van alledag op enkele honderden vleesveebedrijven in Nederland. De dieren lopen in de zomermaanden op natuurterreinen, zijn volgens de Nederlandse mestwetgeving uitgeschaard en hebben daardoor geen invloed op een eventueel mestoverschot.

Echter, in de winter komen ze op stal en dat betekent dat hun mestproductie in die periode, zo'n half jaar, volledig in de boeken terecht komt. En dan blijkt

met de huidige norm van 76,4 kilo mest per zoogkoe dat deze vleesveebedrijven, met vaak relatief weinig cultuurgrond in gebruik, mest moeten afvoeren.

Lege mestopslag

Die verplichte afvoer is onterecht, vindt LTO-vakgroepvoorzitter vleesvee Ko Brooijmans. 'De mestproductie is op papier veel hoger dan in werkelijkheid. Deze bedrijven moeten mest afvoeren, maar hebben de mestopslag leeg. Alles is keurig en volgens normbemesting op het land gebracht, maar volgens de wetgeving moeten ze eigenlijk

Ko Brooijmans:

'De mestproductie van zoogkoeien is op papier veel hoger dan in werkelijkheid'

voor zoogkoeienbedrijven begin volgend jaar

eren mestoverschot

een flink deel afvoeren, terwijl ze dat op het eigen bedrijf prima kunnen gebruiken. Een enorme kostenpost en bovendien missen ze de nodige bemesting.'

Het lijkt erop dat de mestproductie van zoogkoeien lager ligt dan de norm van 76,4. Voor LTO was dat aanleiding om aan de bel te trekken bij het ministerie van LNV. Daarbij legde LTO een aantal gegevens voor van vleesveebedrijven over de voeding in de stal en weideperiode. In de winterperiode bleek de excretie rond de 61,5 uit te komen en in de zomer op 46,49, gemiddeld zo'n 54 kilo. Het bleek echter niet overtuigend genoeg. 'Er is te veel diversiteit in bedrijven en dieren', verwoordt Brooijmans het argument van het ministerie om de normen niet te verlagen.

Sobere rassen in het nadeel

Niet alle bedrijven hebben dit probleem, geeft Brooijmans toe. 'Het zijn vooral extensieve bedrijven, die werken met sobere koeien. Limousin, charolais en blonde d'Aquitaines', noemt Brooijmans als voorbeeldrassen. 'Koeien die efficiënt met voer omgaan en weinig onderhoudsvoer behoeven, of een hogere voederconversie realiseren. Daarbij zijn de bedrijven gespecialiseerd in zoogkoeien en werken ze met natuurgronden binnen hun bedrijf en dus een sober rantsoen.'

In deze natuurgebieden scharen ze de dieren uit en daarmee is ook de mestproductie in die periode geregeld. Dat gebeurt in de periode grofweg tussen 1 mei en 1 november. Deze gronden worden niet als gepacht of eigendom meegenomen. Op een aantal natuurterreinen moet er eerst gemaaid worden na 15 juni voordat er begraasd kan worden. Dit hooi wordt op stal gevoederd, maar heeft een laag tot zeer laag vem-gehalte. Dit heeft invloed op de excretie. Bij het op stal komen van de dieren moet de geproduceerde mest wel weer afgezet worden op de cultuurgrond die in eigendom is of in pacht. Maar vaak is dat te weinig, tenminste op papier.

In de melkveehouderij is er een aparte rege-

Eric Smolders:

'Met bedrijfsspecifieke excretie tot 20 procent minder excretie'

Met bedrijfsspecifieke excretie duizenden euro's voordeel

In de melkveehouderij kunnen veehouders afwijken van de wettelijk vastgestelde excretieforfaits door het invullen van de bex, de bedrijfsspecifieke excretie. Hierbij

vullen ze onder andere oppervlakte, aantal dieren, melkproductie en voervoorraden in. Op basis van het gebruik van voer en de afvoer van melk en dieren wordt

een specifieke excretie voor het bedrijf berekend. Duizenden euro's voordeel per bedrijf bij het werken met de bedrijfsspecifieke excretie zijn geen uitzondering.

ling om de excretie per bedrijf beter inzichtelijk te maken: de bedrijfsspecifieke excretie (bex).

Het LTO is in samenspraak met Eric Smolders van Smolders Agro Advies en met financiering van het PVV bezig zo'n bedrijfsspecifieke excretie te ontwikkelen voor zoogkoeienbedrijven. Daarvoor analyseert Eric Smolders de informatie van zeven praktijkbedrijven. 'We moeten een heel jaar de gegevens bijhouden om een eerlijk beeld te geven.'

Hij loopt daarmee vooruit op de resultaten die hij begin 2010 verwacht. 'Via de bedrijfsspecifieke excretie hopen we uiteindelijk het ministerie duidelijk aan te tonen dat de excretie 20 tot 25 procent lager is dan de standaardexcretie.' Dat betekent gemiddeld tussen de 15 en 19 kilo minder.

'Dat geldt dan echt voor zoogkoeienbedrijven. Wanneer bedrijven dieren afmesten en daardoor fors meer krachtvoer gebruiken zie je een verschuiving in de excretie', aldus Smolders, die de be-

drijven naast extensief ook 'low budget' noemt.

Volgens Smolders klopt het ook wanneer hij de cijfers vanuit het buitenland eraan toevoegt. 'In België ligt de mestexcretie ongeveer 10 tot 15 procent lager. Terwijl het daar vooral Belgische witblauwen betreft die wel een behoorlijke portie krachtvoer nodig hebben. In Frankrijk, met veel extensieve rassen, is de mestexcretie zeker ook 15 procent lager.'

Afvoer vaste mest kost 12 euro

Voor vleesveebedrijven betekent werken met de bedrijfsspecifieke excretie minder afvoer van mest. En daarmee besparen de veehouders geld. 'Dan praat je over duizenden euro's voordeel', weet Smolders. 'De afvoer van 1 kuub drijfmest ligt tussen 12,50 en 18 euro. Bij vaste mest ligt het tussen 10 en 12 euro, uiteraard ook afhankelijk van het gebied waarin het bedrijf zich bevindt.'

Naast de normen voor zoogkoeien lijken ook de normen voor jongvee in de vlees-

veehouderij te hoog te liggen. 'Die normen lijken nog wel extreem hoger ingeschat', weet Brooijmans, die aangeeft dat de excretie van 70,2 voor jongvee veel te dicht ligt bij de 76,4 van zoogkoeien. Met het bijhouden van de bedrijfsspecifieke excretie komen deze verschillen echter ook wel boven tafel.

Gegevens nu al bijhouden

Vooruitlopend op de uiteindelijke uitkomsten van het onderzoek van LTO en natuurlijk de eventuele goedkeuring door LNV raadt Brooijmans vleesveehouders aan om alvast informatie te verzamelen voor het komende jaar. 'Wanneer we van LNV de goedkeuring krijgen voor het gebruik van de bedrijfsspecifieke excretie kan dat met terugwerkende kracht. Het betekent dat vleesveehouders over 2010 al hun aangifte via de bedrijfsspecifieke excretie kunnen doen. Daarvoor moeten ze dan wel voeranalyses hebben en bijvoorbeeld ook de beginvoorraden in beeld hebben.'

Desiree Zegers: 'Meer mest afvoeren dan we hebben'

Met zo'n 100 zoogkoeien en 126 hectare land in gebruik zou je zeggen dat vleesveehouder Desiree Zegers uit Grashoek geen problemen heeft met de mestwetgeving. Maar zo is het niet. 'We hebben maar een klein gedeelte in eigendom en pacht, het meeste land is op basis van inschrijving van Staatsbosbeheer.'

Zestien hectare is goede landbouwgrond en verder weidt en werkt Zegers met natuurlanden. 'Prima voor onze sobere charolais, maar voor de mestwetgeving telt het niet mee.' Ze moet mest afvoeren op basis van de normen die voor zoogkoeien gelden. 'De stikstof- en fosfaatnormen zijn alleen veel te hoog', weet Zegers. Het betekent dat ze zo een paar ton mest extra moet afzetten om aan de eisen van de mestwetgeving te voldoen. 'Eerder kregen we nog wel een vergoeding voor de vaste mest, maar moesten we de afzet betalen. Een grote kostenpost dus. Maar op papier moet het kloppen en dan betekent het dat we zelf geen mest overhouden om onze goede gron-

den te bemesten. We moeten meer mest afvoeren dan we eigenlijk hebben.'

Zegers heeft analyses laten maken van de vaste mest. 'Tussen de 5 en 5,5 kilo stikstof per ton zit erin en ongeveer tussen de 3 en 3,5 kilo fosfaat. De norm voor vaste mest ligt echter op respectievelijk 7,1 en 5,3 kilo.' De vleesveehouder merkt ook dat de gehalten in de vaste mest nogal variëren. 'We hebben een overdekte mestopslag, dus het wordt niet "vervuild" met regenwater. Toch zijn de analyses vaak verschillend, ook al zitten er maar een paar dagen tussen.' Door mee te doen met de LTO-berekening rondom de bedrijfsspecifieke excretie (bex) hoopt Zegers dat de normen voor haar zoogkoeien bijgesteld kunnen worden naar reële waarden. Een bedrijfsspecifieke excretie bijhouden, net als in de melkveehouderij, wil ze ook wel. 'Maar we hebben aanvoer van voer en afvoer van mest, dat moet je dan allemaal bemonsteren. Daar hangt nogal een kostenplaatje aan.'